

Martin Chemnitz

Category: osobnosti kresťanskej histórie
written by Drahoslav Vajda | 1. júla 2026

Osobnosť nemeckej protestantskej reformácie

Bol popredným teológom a cirkevným predstaviteľom druhej generácie protestantov – luteránov. Venoval sa hlavne systematizácii lutherského učenia. V lutherskej tradícii je známy ako *Alter Martinus*, „druhý Martin“. Jeho pôsobenie a dôležitosť v reformácii vystihuje príslovie, ktoré sa mu dostalo: *Si Martinus non fuisset, Martinus vix stetisset* („keby nebolo Martina [Chemnitza], Martin [Luther] by neobstál“).

Martin Chemnitz (* 9. november 1522 – † 8. apríl 1586) sa narodil v Treuenbritzene v Braniborsku (Nemecko) v rodine úspešného obchodníka. Bol posledným z troch detí. Ich otec bol zomrel, keď mal Martin jedenásť rokov – potom rodina trpela finančnými ťažkosťami.

Vo svojich 14 rokoch odišiel na štúdiá do Wittenbergu, kde mal krátku príležitosť počúvať Lutherove kázane. Po štúdiách v Magdeburgu a Frankfurtu získal na univerzite v Kráľovci titul magistra slobodných umení, kde potom nejaký čas pracoval ako knihovník. V roku 1553 sa vrátil do Wittenbergu študovať u Philipa Melanchtona, ktorého čoskoro začal zastupovať v niektorých prednáškach.

V nasledujúcom roku bol ordinovaný do služby v cirkvi. Okrem teologickej činnosti pôsobil významným spôsobom ako organizátor cirkevného života. Spolu s ďalšími teológmi sa podieľal na zostavení *Knihy svornosti*^{A)}, čím bol zavŕšený kánon lutherských „symbolických kníh“ – autoritatívnych doktrínálnych spisov. *Kniha svornosti* vyšla tlačou v roku 1580 pri príležitosti 50 výročia Augsburského vyznania. Zomrel v Braunschweigu 8. apríla 1586.

Martin Chemnitz je osobnosťou stojacou na hranici reformačného a poreformačného obdobia. Významnou mierou prispel k hlbšiemu prepracovaniu lutherskej vierouky, či už prácou na *Knihe svornosti* urovnávajúcou vnútrocirkevné teologické spory alebo polemickými diskusiami s rímskokatolíckymi (predovšetkým jezuitskými) a protestantskými teológmi.

Poznámka

A) *Kniha svornosti* (Liber concordiae), známa tiež pod stručným názvom *Concordia*, je zbierka všetkých luteránskych vierovyznaní: Tri ekumenické symboly, Augsburské vierovyznanie, Apológia, Šmalkaldské články,

Malý a Velký katechismus, Formula svornosti. Tlačit' ju začali už roku 1578. *Kniha svornosti* vyšla v Drážďanoch 25. júna 1580.